

“Bana Edebiyat Yapma!” Diyene İllâ Edebiyat Yapmaya Çalışmak...

Dursun Ali Tökel

Yrd. Aoç. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Öğretim Üyesi

Üniversitenin edebiyat biriminde çalışan bir akademisyen olarak, dilim döndüğünce akademik âlemde edebiyat eğitim ve öğretimindeki sorunlara kendi kişisel serüvenim çerçevesinde işaret etmeye çalışacağım. Her alanda pek çok sorun olduğuna göre bu alandaki sorunlar nelerdir?

Biri sorunlardan bahsedince ve bu bahiste sorunlardan şikayet ağır basınca aklıma hep Attila İlhan'ın mısraı gelir: “Çünkü ayrılık da *sevdâya dahil*”. Tıpkı bunun gibi sorunlar da hayata dâhildir, bir yerde veya şeyde sorun yoksa sorun asıl orada ve o şeyde vardır. Sorunlarla uğraşmak meseleleri diri ve yararlı tutmak adına bize büyük imkânlar verir. Aslında bizler sorunlarla uğraşırken, sorunu gördüğümüz şeyin dirilmesiyle uğraşyoruz demektir: Gelişi güzel büyüyen dallar bir sorun olarak uzanırlar, bizler onları budadıkça ağacımızı gürbüzleştiriyoruz demektir. O zaman sorunda bir sorun yoksa konuşmamız ve halletmemiz gereken sorun nedir?

Asıl sorun sorunsuz bir dünya tasavvurudur; asıl sorun sorunlarla yüzleşmekten kaçınmaktır; asıl sorun sorunsuz bir hayatın daha ideal olduğunu düşünmektir; asıl sorun bir sorunu halledince sorununun ebediyen kalktığını düşünmemizdir. Ve nihayet asıl en büyük sorun birilerinin gelip nasılsa sorunları halledeceğini, kendisinin bu işe bulaşmasa iyi olacağını, zira fincancı katırlarını ürkütmenin bir manasının olmadığını, işinden, eşinden, mevkiinden olmanın an meselesi olduğunu, sorunlarla da yaşamannın pek âlâ mümkün olduğunu, mehdinin zaten bunun için geleceğini, her sorunun bir mehdisi olduğunu, en akıllıca olanın onu beklemek olduğunu düşünmenin ta kendisidir! Bu düşüncenin hemen akabinde biriken sorunlar bir tsunami gibi gelirler ve kendini biriktirenleri süpürür götürürler.

Akademide Edebiyat

Eflatun'un akademisi, sanatın, felsefenin, bilimin ve müziğin tartışıldığı özgür ve özgün bir platformdu. Artık *Akademi* deyince akla hep üniversite gelir oldu. En azından bizde öyle. Fransız Bilimler Akademisi, İngiliz Kraliyet Sanat Akademisi, İngiliz Kraliyet Müzik Akademisi, yine İngiliz Kraliyet Tiyatro Sanatı Akademisi, bizim Oscar ödülleri olarak bildiğimiz ama gerçekte Akademi Ödülleri üniversite ile doğrudan anılmayan dünyaca ünlü akademiler. Bizde şimdilerde akademi deyince ne kaldı? Harp Akademisi, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Polis Akademisi. Bir de Devlet Güzel Sanatlar Akademisi vardı, sonra Mimar Sinan Üniversitesi haline geldi, şimdilerde ise Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi oldu.

Bizde şeyler o kadar hızla başka hallere eviriliyor ki buradan bir gelecek çıkması nasıl mümkün olacak? Fransız Akademisininin kuruluşu 1635, İngiliz Akademilerininin kuruluşları 1662, 1768, 1822, 1904. Bizde bugün askerî ve polise ait olmayan bir tek Akademi adında anılan bir yer var o da TÜBA: Türkiye Bilimler Akademisi, kuruluşu 1993. Yani daha 22 yıl olmuş. Bu rakamları niçin verdiğimiz belli. En ufak bir mukayese bile sorunların nerelerde yattığını apaçık gösterecek!

Akademide

Kendi akademi maceramı çok kısaca anlatarak akademideki edebiyat ile ilgili sorunlara değinmek istiyorum:

1987 yılında mezun olduktan ve çeşitli liselerde beş yıl öğretmenlik yaptıktan sonra akademiye geçtim. Yüksek lisans, doktora derken bu sefer keyfi okumalar yerine bilimsel okuma ve yazma maceramız başlamış oldu. Bu yıllar okumanın haz, keyif ve kendini aramadan çıkıp işin çıkar amaçlı okumaya dönüştüğü yıllardır. Okuma sürecinizi ve materyalinizi arzularınız, tutkularınız, arayışlarınız değil de tamamen geçmek zorunda olduğunuz dersler, bitirmek zorunda kaldığınız seminerler, tamamlamakla perişan olduğunuz tezler, almak için can attığınız akademik unvanlar belirler.

Unvan deyince bir duraklamak gerekir. Zira bence akademideki en büyük sorunların başında akademisyenlerin bitmez tükenmez bir tutkuyla bütün enerjilerini akademik unvanları almaya harcamaları gelmektedir. Akademik sistemin çeşitli dergilerdeki yayınlara, hakemli dergilerden alınacak puanlara bağlanması hemen bütün akademisyenleri *bilimsel bir faaliyet* olarak değil de yayınlarını neredeyse tamamen *puan alma* esasına göre yapma hırsına itmektir. Puan getirmeyen yazının bir anlamı yoktur. Yazı yazılacak ve yayınlanacaksa puan esasına göre yazılır ve yayınlanma yolları aranır. Kendi şahsi maceram bu esaslara hiçbir şekilde riayet etmemenin neye mal olduğunun hikâyeleri ile dolu olduğu için kurduğum

cümlelerin ne anlama geldiğini gayet iyi bilmekteyim.

Bir şey ne için yapılırsa onu elde edeceğine göre, bir yazı puan için yazılır ve yayınlanırsa ne elde edecektir, tabi ki puan! Bugün bizim akademimiz tonlarca puanla doludur. Puanların bilimsel ve akademik karşılığının ne olduğu, YÖK indinde ne anlama geldiği ise benim meçhulümdür. Bir aday kendini doktor yapacak bir çalışmanın hakiki ıstırabını çekmede, sonra doktora bitince kendisini Yrd. Doç. yapacak yayınların puanları peşine düşmekte, onu elde edince doçentlik puanlarının telaşı sarmakta, o da hall olunca bu sefer profesörlük puanlarını çetelesi tutulmakta, bunun akabinde olunacak ve alınacak başka bir titr kalmadığına göre derin bir boşluk hasıl olmaktadır.

Üniversitelerdeki bilimsel faaliyetlerin yardımcı doçent seviyesinde en üstte, doçent seviyesinde ortalarda ve profesör seviyesinde en altlarda olması puan arayışlarının bir sonucudur. Eğer üniversitemiz bir bilim yuvası olacaksa bilimsel üretimin teşviki neyle olacaktır? Bugün hakemli dergilerde yayınlanan makalelere belli miktarda paralar ödenmesi bu sefer bilimsel neşrin anlamını başka zaviyelere çekmeye başlamıştır. İstisnaları değil geneli dile getirdiğimiz unutulmamalıdır. Akademik faaliyetlerin esasını bir titr elde etme hakikati belirlediği müddetçe bu kısır sarmal asla aşlamayacaktır. Son zamanlarda akademik titrlerin hakemleri dergi yayınlarına bağlanması bambaşka sorunlara kapı aralamaktadır.

Hemen bütün branşlarda olduğu gibi edebiyat da bu sarmalın dehşetli anaforu içindedir. Üniversitelerdeki edebiyat çalışmalarının mihreri otuzlu yıllarda şekillenmiştir. Yeni Türk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Halk Edebiyatı, Eski ve Yeni Türk dili anabilim dalları o yıllarda belirlenmiş, hangi konuların nasıl çalışılacağına aşağı yukarı sınırları çizilmiş ve bugün nerdeyse aynı minval üzere devam etmektedir. Bütün bu çalışmaların genel eksenini edebiyatta *neyin* söylendiği belirler; *nasıl söylendiği* değil!

Neyin söylendiği bir istatistik, bir sayılar ve kemiyetler işidir. Büyük ve titiz bir çaba sizi nelerin söylendiğinin envanterine götürür. Nasıl söylendiği ise edebiyatta *edebiliğe*, yani sanatın nasıl yaratıldığına, sanatçının yaratma ve ortaya koyma ıstırabına. Bu ise derin ve kapsamlı kuramlar bilgisini gerektirmektedir. Yüksek lisans yaptığım yıllardan örnek vermek isterim.

Yüksek lisans döneminde modern edebiyat kuramlarıyla metin incelemeleri yapıyorduk. Şaşırdığım bir husus vardı: Türk edebiyatı metinlerine uyguladığımız modern edebiyat kuramlarının hemen hepsi ülkemizde daha ziyade Filoloji bölümlerinin tekelinde bir faaliyet alanı olarak kalmıştı. Ülkemizdeki İngiliz, Fransız ve Alman edebiyatı bölüm hocaları bu kuramları Türk edebiyatı metinlerine de uygulamış ve çok şaşırtıcı sonuçlara ulaşmışlardı. Berna Moran, Gürsel Aytaç, Tahsin Yücel, Yıldız Ecevit vb.

İngiliz, Fransız, Alman filolojisi hocaları idiler ve bizler onların Türk edebiyatına uyguladığı modern edebiyat kuram örneklerini okuyor ve örnek çalışmalar yapıyorduk. Bu anlamda Berna Moran'ın Edebiyat Kuramları ve Eleştiri kitabı çok önemliydi ve maalesef Türk Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencileri bu kuramlardan bî-haberdi. Mehmet Kaplan'dan sonra Türkoloji bu kuramlara pek ilgilenmemiş, lisans yıllarında öğrenciler bu kuramlarla metin açma teknikleri dersleri görmemişlerdi.

Akademik hayatıma Eski Türk Edebiyatı alanında devam ederken, neden Türk Dili ve Edebiyatı hocalarının Batı'da gelişip yaygınlaşan modern edebiyat kuramlarına sırtını döndüğünü anlamıştım: Zira bu kuramlar birer fantezi olarak görülüyor, Batılı kafanın yarattığı kuramın Türk edebiyatına uymasının abes olacağı düşünülüyordu! Hatta Eski Türk Edebiyatı alanının bir hocası Divan edebiyatı ürünlerinin modern kuramlarla incelenmesine asla izin verilmeyeceğini söylemişti. Sorun neydi?

Kendi açımdan şunu gördüm: Anahtarsız bir kapı açılmayacağına göre, esasları bilimsel bir titizlikle belirlenmiş kuramlar veya teoriler olmadan edebi metinler incelenemez. Modern kuramlar bu anlamda ne söylüyordu?

Batı insanının hakikati arama adına varlığı kılı kırk yararcasına inceleme iştah ve arzusu atomlar, uzaylar, denizler kadar edebî metin anlama kuramlarında da görülür. Propp'un masalları, yapısalcıların edebî metinleri inceleme teknik ve yöntemleri metin denen varlığı nasıl atomlarına ayırarak incelediklerinin güzel örneklerdir. Bugün hâlâ masallar Propp'un yöntemiyle incelenmektedir. Yirminci yüzyıl boyunca Sartre'ın, Barthes'in, Eco'nun, Calvino'nun, Eliot'un, Borges'in, Todorov'un, Nabakov'un metinleri anlama ve yorumlama üzerine geliştirdikleri/uyguladıkları/başvurdıkları yöntemler beni fazlasıyla etkilemişti. Yıllarca onların kitaplarını okuyarak "acaba bizim metinlere de bunları uygulamak mümkün mü" diye araştırıp durmuştum.

Sanat Ontolojisi okurken dikkatimi çekmişti: Edebiyat güzel sanatlardan biriydi, güzel sanatları inceleyen bilim dalı da estetikti. O zaman nasıl oluyordu da edebiyat fakültelerinde Estetik dersi okutulmuyordu? Eğer edebiyat güzel sanatlardan biriye bizim onu anlamamız için güzel sanatların terim ve kavramlarını bilmemize ihtiyacımız vardı! Eğer Estetik okumuyorsak bu terimleri öğrenemeyeceğimize göre her edebiyat mezunu aslında işine kör veya topal olarak başlıyordu. Bu yüzden doktora ders döneminde elimden geldiğince Felsefe ve Estetik üzerine metinler okudum. İsmail Tunalı'nın Sanat Ontolojisini okurken onun ontolojik açıdan bazı beyit incelemelerini yaptığını görmüştüm. Onun Baumgarten ve İngarden'den de yaralanarak geliştirildiği bu yöntemi Bâkî'nin bir gazeline uyguladım. Sonra bu çalışma esas alınarak pek çok inceleme yayınlandı. Ondan sonra Yapısalcılık, Rus Biçimciliği, Anlambilim, Bildungsroman, Gremias'ın Eyleyenler kuramı, Göstergibilim ve Metinlerarası terimleri

eşliğinde Divan şiiri metin incelemeleri yapmaya çalıştım. Bunlar yeni olan her şeye karşı olanlarca ukalalık, sürekli yeniliklere açık olanlarca Divan şiirine yeni açılımlar olarak görüldü.

Divan Şiiri Hayattan Kopuksa...

Üniversitelerde edebiyat öğretimindeki en büyük sorunlardan birisi edebiyat-hayat ilişkisinin bir türlü kurulamaması gelmektedir. Edebiyat ile gündelik hayatın, yaşayan insanla okunan metnin nasıl bir ilişkisi vardır/olmalıdır/var mıdır? Bu sorular benim çalışma alanım olan Eski Türk Edebiyatında çok daha vahim karşılıklar buluyordu.

Hemen her sene üniversiteye, edebiyat bölümü birinci sınıfa gelen öğrencilere soruyorum: “Divan edebiyatı size neyi çağrıştırıyor?” cevaplar otuz yıldır hep aynı: “Hayattan kopuk, saray edebiyatı, yüksek zümre edebiyatı, soyut edebiyat, zincirleme tamlamalarla, Arapça, Farsça bilinmeyen kelimelerle kurulmuş dili ağır bir edebiyat, okumuşlar edebiyatı, bugüne bir şey demeyen edebiyat, sanat için yapılmış yapma edebiyat...” sonra onlara şunu soruyordum: “Hep olumsuz sıfatlar söylediniz, Kutadgu Bilig’den başlatırsak nerdeyse bin yıl sürmüş bu edebiyatın hiç mi olumlu bir sıfatla anılacak güzel bir tarafı yok!” Herhalde yoktu, olsa akıllarına gelirdi.

Bu facianın sorumlusu kimdir? Lise öğretmenleri olmalı diyoruz, iyi ya onlar bizim üniversitemizde okumadı mı? Onlara nasıl bir eğitim veriyoruz ki, bütün bir nesli tarihi edebiyatına düşman olarak yetiştiriyorlar? Onlara sorarsanız ÖSYM edebiyat sorularında tam da divan edebiyatını bu çerçevede tutmak istiyor. Bu sorunların bir de ÖSYM kısmı var ki o ayrı bir evlere şenlik faslı.

Macbeth’in Yaradığı Şeye Fuzûlî Yaramıyor Mu ?

Abdülbaki Gölpınarlı **Fuzûlî Divanı** kitabının *Fuzûlî’de Realite* başlıklı bölümüne şu cümleyle başlıyor:

“Bu başlık kimseyi şaşırtmasın, tam yerindedir. İdealist bir edebiyatta realitenin olmadığını söyleyenler bulunabilir. Fakat biz şâiri muhitinden ve dünyadan ayrılmış, mücerret bir buutta, gözlerini yummuş, iç âlemine dalmış ve iç âlemi de dış âleminden tamamıyla ayrı, düşüncelerine, sözlerine ancak kendini mihver edinmiş bir mahlûk olarak tanımıyoruz. Şiirde esas, istediği kadar idealizm olsun, şâir istediği kadar idealist bulunsun, yaşadığı cemiyetten ayrılamaz, insanlığından, insanlık duygularından ve insanlığın ihtiraslarından kurtulamaz...”¹

1 Abdülbaki Gölpınarlı, *Fuzûlî Divanı*, İnkılap Ktb. İstanbul 1985, s. 83.

Shakespeare'nin **Macbeth** adlı eserini Türkçe'ye çeviren kişi kitabın girişinde okurlarına şöyle sesleniyor:

“Yaşadıklarınız hakkında, aşk hakkında, müzik ya da yaşlılık hakkında söyleyecek anlamlı bir şeyler bulamıyorum diyorsanız bu konuda Shakespeare'ye güvenebilirsiniz. Sevgilinizin gururunu okşamak ve onu yüceltmek istiyorsanız Büyük Şâir'in 'Bir yaz gününden farkın nedir, bilir misin sevgilim' diye başlayıp ‘ama sendeki sonsuz yaz hiç solmayacak... Nefes aldıkça insanlar, gördükçe gözler bu şiirim yaşayacak ve seni de yaşatacak’ diye biten 18. Sonesinden yardım alabilirsimiz. Bu dünyanın çivisi çıkmış diyorsanız ve tak etmişse canınıza artık dünyadaki yolsuzluklar ‘vaz geçtim bu dünyadan. Tek ölüm paklar beni’ diye başlayıp devam eden 66. Sone duygularınıza tercüman olur belki de. Evlatlarınızın vefasızlığından canı yanmış bir ebeveynseniz, ‘vefasızlığın keskin dişlerini, tam yüreğime sapladı bir akbaba gibi. Nankör bir evlada sahip olmak daha da can yakıcı keskin bir yılanın dişlerinden’ diyerek dert ortağınız olabilir Kral Lear...”²

Bir Türk okuru, kendi duygularını ifade için 16. yüzyıldaki bir İngiliz'e başvurmak yerine 16. yüzyıldaki bir Türk şâirine başvurursa nasıl olur? “On altıncı yüzyıldaki bir divan şâiri 21. yüzyıldaki benim duygularıma nasıl tercüman olabilir ki?” mi diyorsunuz? Sizinle aynı dili konuşan ve aynı medeniyetin insanı on altıncı yüzyıldaki bir Türk şâiri size tercüman olamıyor da, on altıncı yüzyıldaki bir İngiliz şâiri nasıl tercüman olabilir?

Fuzulî'nin de bugünün insanın arayışlarına cevap verecek bir donanım ve enginliğe sahip olduğunu kim yazacak, söyleyecek, bulup çıkaracak? Sadece divan şâiri uzmanları mı? Diğer sosyal bilimciler ne zaman bu her yönlü insanlarla ilgilenecekler? “Ben psikanalizi Freud'dan değil Dostoyevski'den öğrendim” diyen Nietzsche edebiyatın hangi yönüne işaret ediyor ve Fuzulî'nin edebiyatının o yön bakımından fakir olduğunu kim iddia edebilir?

Bugün Dostoyevski'nin eserleri hukuk fakültelerinde bir hukuk metni olarak okutuluyorsa, edebiyatın hangi yönü hukuk gibi keskin bir alana kaynaklık yapabilmektedir? Fuzulî, bugün için bir hukukçuya hiç bir şey ifade etmemekte midir?

Shakespeare hakkında bunca yorum, hala açıklığa kavuşturulamamış bunca mesele, sinema, tiyatro, felsefe, davranış bilimleri, dil, teoloji dallarında onca Shakespeare uygulaması, çalışması, araştırması... Çünkü Shakespeare'i sadece *eski İngiliz edebiyatı uzmanları okumuyor, zaten böyle bir anabilim dalı da yok!*

Shakespeare'i anlamak için Türkçede bile binlerce sayfa tutarında Shakspeare sözlükleri var! Ama biz Fuzulî'yi hâlâ Devellioğlu lügati ile an-

2 Shakespeare, *Macbeth*, (Çev: Safiye Gül Yazıcı), Paraf Yay., İstanbul 2011. Girişten

lamaya çalışıyoruz.

Fuzûlî gibi pek çok divan şâiri daha başka bilim dallarının da araştırma ve inceleme konusu olmadığı müddetçe divan şiiri ve şâirinin gerçek kimliği ortaya çıkmayacak. Türk edebiyatına mahsus bir ayrıntı olarak, Osmanlı tarihi boyunca hemen bütün meselelerimiz şiirle dile getirilmiştir. Osmanlıda sadece gazelin, kasidenin, mesnevinin değil; fıkhnın, siyerin, tarihin, tıbbın, gramerin dili de genellikle şiir idi.

Dolayısıyla bir divan edebiyatı metni sadece edebî bir metin kabul edilerek edebî yönü ön plana çıkarılarak incelenemez. Bir divan şiiri, bir şiir olmanın dışında nedir?

Divan şiiri halktan kopuktu, peki bugünkü şiirimiz halkla iç içe miydi? Bugün kaç kişi mesela bir Necip Fazıl'ı, Sezai Karakoç'u, Ahmet Hamdi Tanpınar'ı, Cemal Süreya'yı öyle bir okumayla anlardı? Neden Shakespeare'nin metinleri bugün bile hala kullanımlık metinlerken ve onu ancak uzmanları anlarken bizim Fuzulî, Bâkî, Şeyh Galip'lerimiz *eski Türk şairi* idi? Neden bugünün insanına Dante, Shakespeare yudum yudum anlatılıyordu da iş bizim şairlere gelince bunlar *anlaşılmaz dilleri olan seçkin zümre şairleri* oluyorlardı? Sonra ben şunu fark ettim: Shakespeare üzerine yayınlanmış binlerce sayfalık, hatta tek tek eserlerine ayrılmış özel Shakespeare sözlükleri (Shakespeare Glossary) vardı. (Shakespeare'in eserlerine ayrılmış <http://www.shakespeareswords.com/> sitesine bir girin ve o inanılmaz çalışmaları bir görün, ne demek istediğim çok daha iyi anlaşılır.) Sadece Türkçede iki tane Shakespeare sözlüğü olduğunu söylersek maksat hâsıl olur. Özdemir Nutku'nun yazdığı Shakespeare Sözlüğü 648, Aziz Çalışlar'ınki ise 216 sayfa. Ama biz henüz bir Fuzulî sözlüğü yazmadık. Bir Şeyh Gâlib sözlüğü hazırlamadık; bütün bu edebiyatı elimizdeki Osmanlıca-Türkçe basit sözlüklerle anlamaya çalışıyoruz.

Oysa Divan şiirinin kaynaklarını sayınca mangalda kül bırakmıyor ve sayfalarca dizinler hazırlıyoruz. Bütün bu kaynaklar müstakil sözlükler istemiyor mu? Eskilerin tabiriyle sözlük *ilm-i âlettir*, alet olmadan el nasıl övünecek?

Edebiyat öğretimimizin en büyük sorunlarından biri de bütün yukarıdaki sorunlara bağlı olarak akademinin yaşayan hayattan ve yaşayan sanatçıdan kopukluğudur. Edebî metin yazarı ölmedikçe kolay kolay -bireysel bazı çabalar hariç- akademiye giremez! Bir dersin malzemesi, bir dersin konusu veya aracı, bir kapalı halin açıcısı olamaz. Bu yüzden yaşayan sanatçılarımız genellikle akademimize küstür, güceniktir. Alaylılar mekteplileri, mekteplilerin alaylıları ötelediği kadar ötelemekte ve aradaki didişme akademinin yavanlığına sebep olmaktadır.

Eski edebiyatımız eski harfleri bugünkü çevirme ameliyesi olan metin çevirmeye sıkışıp kalmıştır; dille, alfabe ile, o dilin ve alfabenin yarattığı

muazzam kültürle irtibatlar kopmuş, bu kopuş öyle uçurumlar yaratmıştır ki doktora seviyesinde muazzam çabalar gerektirmektedir. Metinlerin hâlâ bilinemez kemiyet ve keyfiyeti akademik çalışmaların daha ne kadar bu döngüde seyredeceğini belirsiz kılmaktadır.

Özel sorunlar, genel sorunlardan bağımsız düşünülemez. Ülkemizde, tarih, felsefe, sosyoloji, ilahiyat alanındaki genel öğretim sorunları edebiyatta da baki! Osmanlı döneminde en tepedeki padişahтан köydeki Mehmet Emmi'ye kadar herkes edebiyatla haşır neşirdi. Süleymaniye'de de, köydeki camide de mevlit okunur, Yunus ilahileri çağlardı. Hemen her padişah, vezir, devlet adamı en büyük şair ve şiir hamisi idi, edebiyat hayatın omurgası idi.

Sonra ne oldu?

Bana edebiyat yapma, bana masal okuma, bana hikaye okuma, bırak bu hikâyeleri, bana edebiyat parçalama, edebiyat bunlar, hayatımı yazsam roman olur, hikaye bunlar!..

Nasıl bu hale geldi?

Akademimiz bugün, *bana hikâye okuma, bana masal anlatma, bana edebiyat yapma, edebiyat parçalama* diyenlere edebiyat yapmaya çabalayıp duruyor! Yani genelde (halkta) karşılığı olmayanı özelde (üniversitede) düzeltmenin yolları nasıl bulunacak? Edebiyatla hayatın irtibatı nasıl kurulacak? Bugün TV dizileri, sinema senaryoları Kore'den alınan çakma-çukma hikâyelerle götürülmeye çalışılıyor! Türk edebiyatı akademisi endüstriyel edebiyata ne zaman el atacak? Kendi tarihsel ve kültürel metinlerini günümüz sanatının dillerine nasıl aktaracak? Sinemanın, tiyatronun, felsefenin, psikolojinin, hukukun, tarihin Shakespeare'den çıkarıldığını Fuzûlî'den, Yunus'tan, Nâbî'den, Aşık Ömer'den ne zaman ve nasıl çıkaracak? Günümüz sanat ve sanatçısını, geçmişin kovanlarında mahpus kalmış ballarla nasıl besleyecek?

Sorunun çokluğu hayatın içinde olduğumuzun ve neleri çözmemiz gerektiğinin en güzel işaretidir.